

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної on-line-конференції
(Суми, 21–22 листопада 2019 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2019

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ КРИЗ

Діяльність кожного банку як незалежного суб'єкта банківського сектору взаємопов'язана з ризиком, що обумовлено головним завданням їхньої діяльності – отримання максимального прибутку. Відповідно, суттєвим завданням для забезпечення стабільності банківського сектору є дослідження та розробка інструментів для прогнозування кризових тенденцій. Вивчення даного напрямку повинно орієнтуватися на забезпечення економічної стабільності держави, оскільки поява кризових процесів в банківському секторі, часто зменшує можливості та перспективи для стабільного економічного зростання. Світовий та вітчизняний досвід вказує на необхідність розробки та використання ефективної системи прогнозування банківських криз.

Інструментарій та методи прогнозування кризових тенденцій в банківському секторі повинні базуватися на: побудові якісних економіко-математичних моделей, висновках спеціалістів галузі, формуванні прогнозу кризи та тенденцій імовірного розвитку. Слід зазначити, що на сьогоднішній день для прогнозування банківської кризи не існує єдиної структурованої системи інструментів. Так, зокрема, ряд науковців виділяє наступні інструменти прогнозування криз [1]:

- економіко-аналітичні інструменти базуються на індивідуальних чи колективних експертних оцінках спеціалістів галузі;
- економіко-математичні інструменти ґрунтуються на статистичних, аналітичних та методах математичного моделювання, застосовується програмування на основі лінійних та динамічних методів;

– змішані методи, поєднують в собі властивості економіко-аналітичних та математичних методів.

Доцільно виділити інші варіанти класифікації інструментів, які застосовуються для прогнозу кризових тенденцій як в банківському секторі, так і в окремих банках:

- сигнальний (непараметричний) підхід;
- економетричний аналіз (дослідження теоретичної моделі)
- якісний аналіз [2].

Оцінки кризових тенденцій на основі сигнального підходу базується на дослідженні «сигналів» які подає індикатор, тобто його числовий параметр який потрапляє в критичну зону, або не дає сигнал у протилежній ситуації. Якщо показник подає сигнал перед кризою і через деякий час, вона настає, то сигнал вважають ефективним. У випадку, якщо після подання сигналу кризові явища не виявлені, то сигнал відносять до групи «шумів». У межах даного підходу існує два шляхи досліджень: створення системи граничних значень індикаторів та обґрунтування інтегральних показників стійкості.

Економетричний підхід ґрунтується на побудові регресійних моделей, що дає можливість визначити взаємозалежність показників-індикаторів, та спрогнозувати імовірність настання кризи. Важливим є застосування непараметричних оцінок, які дають можливість створити систему кількісних характеристик, що дають можливість знаходити недосконалість системи.

Якісний аналіз ґрунтується на графічному співставленні динаміки системи основних показників-індикаторів тенденцій сектора. Індикатори доцільно розділити на чотири групи:

- показники банківського сектору;
- державні фінанси;
- зовнішній сектор;
- макроекономіка та грошова політика.

Запропоновані показники групуються в залежності від пріоритетності у співвідношенні до оцінювання загального стану банківського сектору

(розподіл на основні та допоміжні). На основі узагальненої оцінки, створюється висновок, щодо тенденцій банківської сфери як на загальному так і на місцевому рівнях, а також висновок, щодо імовірності появи кризи [3].

Таким чином, обраний інструментарій прогнозування, повинен надавати якісну інформацію про можливість появи кризи з таким часовим горизонтом, за який органи регулювання можуть обрати та застосувати попереджувальні заходи. Крім того повинен бути баланс між ефективним прогнозуванням та імовірністю «фальшивої тривоги», оскільки існує можливість отримання збитків банківським сектором через вплив органів регулювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Діденко О.М. Прогнозування системних банківських криз як важливий інструмент підтримки фінансової стабільності банківської системи /О.М. Діденко// Гроші, фінанси і кредит. – 2012. № 1. – С. 145-152.
2. Макаренко І. П. Методологічні проблеми макроекономічного прогнозування / І. П. Макаренко // Науково-технічна інформація. – 2008. – No 4. – С. 14–17
3. Киселев В. Ю. Формирование системы индикаторов банковских кризисов. дис. канд. екон. наук. М., 2014. 130 с.